

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

ORADEA

Strada Iosif Vulcan No. 4.

Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP

Szerkeszti: WASSERSTROM SÁNDOR

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500,
magánosoknak: egész évre 300, félévre 160,
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120—80, 45, 25 ck.
180, 95, 50 dinár. 25—13 Pengő. 10—6 Dollár.

A zsidó politika — létérdeke a nagy zsidó tömegeknek

Évek óta harcolunk ezeken a hasábon azért, hogy a zsidó hitközségek népközségekké váljanak. De hiába kiáltottuk eddig ezt a zsidó közvélemény fülébe, még mindig nem lobbant fel eruptív erővel annak követelése, hogy minden zsidónak, aki áldozatot hoz zsidóságáért, beleszólása legyen a hitközségek vezetésébe. Hogy ennek mi az oka? Amiért a régi államkormányok is azon igyekeztek mindig, hogy a nép ne érezze szükségét annak, hogy beleszóljon a „nagypolitikába”. A régi időkben az volt a szokás, hogy vagy az „öregek tanácsának”, vagy a „tudósok gyűléseinek” deklarálják a hitközségek vezetőiségét is, csak azért, hogy az egyszerűbb, de azért értelmes, irni olvasni feltétlenül tudó szerényen meghuzódó kisembert elijesszék attól, hogy ő szerepet is vehet — tömegével — a hitközségek belételeiben. Ha egy szegényebb-sorsúde értelmes szabóiparos, vagy cipész fel merte emelni szavát a köz érdekében, a zsidó közélet fórumán, akkor neveltségessé igyekeztek tenni őt, hogy elmenjen kedve a további működésé. A hitközség leginkább bizonyos családok, vagy érdeklapcsolatok láncolata volt, amelybe új — gyakran igen értékes lánc szemekeket beilleszteni nem tartották szükségesnek. Nem akarunk sok példára hivatkozni, de például a budapesti orthodox hitközség már évtizede egy családi hitbizomány, amelyhez hozzá és beleszólása csak annak lehet, akit a családi érdekesség engedi és akit egykővet fuj velük.

A zsidó kisemberek ezreit fel kell világosítani arról, hogy nemcsak joga, hanem eminens kötelessége is, beleszólást követelni a hitközségek vezetésébe. Ne hagyja magát elkergetni sehohsem a bitorló érdekességektől, sem azon a címen, hogy ő szegény, sem azon a jogon, hogy nem elég „tudós” zsidó dolgokban, sem azért, mert nincsen elég családi nexusa és befolyása. A zsidó kisembereket fel kell világosítani arról, hogy a zsidó politika, a zsidó hitközségi belétele problémái, nem az „urak huncutsága”, hanem valamennyiünk létérdeke. A tied, meg az enyém, meg az övék — valamennyiünké.

Kiknek lett volna ez elsősorban kötelességük? A zsidó sajtónak. Igen, a zsidó sajtónak, amely azonban ezt nem tette, mert mindig és mindenkor egy tál olcsó lencsért eladta elsőszülöttségi jogát. Azt az elsőszülöttségi jogot, amely predestinálta volna arra, hogy állandó csapatvezére legyen a zsidó feltörekvő tömegeknek. De mert mindig hullattak nekik egy kis koncot, amit úgy hívunk „hitközségi szubvenció” — ahogy most is teszik — ezért hallgatot és hallgat most is mélyen arról, hogy legyen már egyszer vége mindenhol, minden hitközségben az idejétmult klikk-uralmakkak.

Mi azonban nem vagyunk sehoh és soha lekötöztetve, egyetlen zsidó szerunek sem és ezért kiáltjuk és harcolunk immár hosszú évek óta azért, hogy engedjék be a zsidó tömegeket a hitközségi tanácsstermekbe,

hogy általános proporcionális választójoggal megválasztott vezetőségek működjenek minden közületben. Egyetlen becsületes megoldásnak ezt tekintjük, hogy az egyes hitközségeknél felburjánzó egyéni érdekeket szolgáló éltsdi rendszer megszünjön és a zsidó tömegek maguk intézzék saját sorsukat.

Meg kell azonban azt is mondjuk, hogy nem csak a mai vezetőkben van hiba, nem is minden hitközségben van hiba. Hanem magában a széles zsidó rétegekben. A zsidó kisemberek nemtörődömségében és közönyében. És hogy őket felrázzuk ebből a kórus állapotból, azért kell minden egyes alkalom

mal kiméletlen Röntgen-nel a nyilvánosság, a sajtó világító rakétájával rámutatni a sok bűnre, szennyre, anomáliákra, klikk-bűnökre, amelyek uralják a zsidó közéletet. Nem kicsinyes érdekek és nem efemer értékű sikerek érdekében irunk, harcolunk a zsidó közélet tisztasága érdekében és hozzuk kiméletlenül napvilágra a bűnöket, hanem egyes-egyedül azért, hogy felrázzuk a zsidó tömegeket közönyükből. Hogy lássák végre, hogy a hitközségi politika nem az „urak huncutsága” kell legyen és hogy harcoljon a saját uralmáért, verekedje be magát a hitközségek zsoldsztalaihoz, mert ha így hagyja magát az orrandl fogva vezetni és elviselhetetlen közterheit kezelni, akkor a vége az lesz, hogy továbbra is quantilé megléible lesz a zsidó köz szemponijából és idők végtelenségig fogják uralni és kihasználni egyes érdek kapcsolatok bizonyos hitközségekben a zsidó hitközségek nagyszerű és jobbra hivatott fórumát.

Ujabb 13.000 dunamnyi földterület a palesztinai zsidó település céljaira

Évek óta huzódó birtokpert nyert a PICA az arab nacionalistákkal szemben

Jeruzsálem. — A perownei körzeti kormányzó határozata folytán Safed melletti, a Kanaán hegyen 13.000 dunam földet ismertek el, mint jogos zsidó tulajdont. Ezen területet kolonizáció céljaira fogják felhasználni.

A rendelkezés véget veteit egy évek óta huzódó pereskedésnek, amely az utóbbi időben állandóan foglalkoztatta a hatóságokat. A pereskedés 20.000 dunam földért folyt, amelyből most már csak 7.000 dunam hovatartozandósága felett fognak ítéletet hozni. Egyidejűleg ezen területnek egy részét Safed városának megnagyobbítására fogják felhasználni.

A kérdéses 20.000 dunam földterület ez előtt 41 évvel ment át a Báró Edmund Rothschild által alapított PICA birtokába, 20 évvel később egy felebbezés folytán elvették a PICA-tól a birtoklási jogot. 1925-ben ismét elismerték a PICA jogosultságát, amikor is felparcellázták és eladták egyrészt városi település, másrészt mezőgazdasági kolóniák létesítésének céljaira. Fel is építettek 10 házat és várták a további építkezéseket. Egyidejűleg külön városrészben egy klimatikus üdülőhe-

lyet szándékoztak felépíteni, amelyre a tervek már el is voltak készítve és elől várták Safed existenciális érdekű kézműiparának felvirágozását.

Ekkor arab nacionalisták Subhi Kadra, Auni Bey és Abdul Hadi vezetésével tiltakozásukat jelentették be a palesztinai kormány-nál az építkezés ellen azzal, hogy a Kanaán hegyi terület az államé és azt nem szabad eladni. 500 év előtti adatokra támaszkodva, sikerült is nekik — egyelőre — a további építkezéseket megakadályozni. Az arab tanuk a per folyamán bizonyítékokat mutattak fel, hogy körülbeül 7.000 dunamnyi területnek fizették is a bérletét, tehát így a mostani döntés csak 13.000 dunamról szól, míg a 7.000 dunam sorsáról majd a bíróság fog véglegesen dönteni.

A 13.000 dunam földterületnek zsidó kolonizációra való birtokbavételéről a PICA részéről már gondoskodás is történt és a perownei kormányzó az ítélet kihirdetése után engedélyt adott a zsidó telepítés zavartalan keresztülvitelére.

A vatikán a palesztinai zsidó bevándorlás ellen

Róma. Az „Osservatore Romano”, a Vatikán hivatalos organuma, egyik legutóbbi számában vezércikkben foglalkozik a palesztinai zsidó bevándorlás kérdésével. A cikk élénk felünést kellett világszerte érdekelt körökben, mert a vatikáni sajtó olyan hangnemben és olyan szempontokból ítéli meg a palesztinai bevándorlást, amely távol áll a valási szempontoktól és kizárólag politikai jelleggel bír. Már pedig köztudomásu, hogy a Vatikán-nak csak a vallásos érzést, vagy vallásos szemléletet és főként a katolicizmus

érdekeit sértő dolgokban van és lehet, mint vallási hatalomnak beleszólása.

Az „Osservatore Romano” többek között azt írja, hogy a zsidó bevándorlás emelkedése nincs összhangban a benszülött lakosság jogaival. A zsidó bevándorlásnak nem szabad megváltoztatni a zsidó és arab lakosság közötti eddigi számarányt. Hogy ezeket a megállapításokat a vatikáni sajtó megállapításokat a vatikáni sajtó milyen elvi szempontokra építi — azt egyetlen szóval sem említi a cikk keretében.

A Vatikán állásfoglalása kétségtelenül tulmegy a vallási érdeklődés körén. Ha a Vatikán a vallásos szentségek épségét tartaná szem előtt, akkor épen a benszülőlt mohamedán arabok ellen kellene forduljon, akik nem egyszer tünteltek már a panaszfalnál és zavarták meg a vallási békét. Minthogy azonban a lakosság számarányának kérdése kizárólag a cionista világszervezet és angol mandatárius hatalom érdekkörébe tartozik és ennek meg-

változása kizárólag csak világi, illetve politikai jelleggel bírhat, a Vatikánnak fenti cikkével tehát kétségtelenül politikai tervei vannak. Érthetően kínos feltűnést keltett tehát a Vatikán nyílt támadása a palesztinai zsidó bevándorlás ellen, amelyet eddig a világ összes erkölcsi, politikai és vallási szervezetei a legnagyobb szimpátiával néztek és támogattak. A Vatikán nyilatkozatának minden bizonnyal politikai téren még folytatása lesz.

Külön területre koncentrálják az összes németországi zsidókat

Berlin. A frankeni kerületben, amelynek vezetője a közismert Julius Streicher, egyre erősebben dühög az antiszemitizmus. A dolgok olyan méreteket öltöttek, hogy a Frankfurter Zeitung, amely egyébként ugyancsak gleichschaltolva van, szükségesnek látta közbe lépni s tiltakozni az újabb excessusok ellen. Frankfurtban több százezer példányban szétosztottak egy röpiratot, amely az összes a még a városban élő zsidóknak nevéit és pontos címét tartalmazza. Ezt a brosurát azért terjesztik, hogy a zsidóellenes bojkottmozgalom véghezvitelében „tévedések és félreértések” ne fordulhassanak elő. Hildesheimben egy náci kongresszuson két köztisztviselő álló polgárt a nyilvánosság előtt megszegyentettek, mert kiderült róluk, hogy zsidó üzletekben vásároltak. A bajorországi városokban rendelet adták ki, hogy a zsidók, akik illetőségi

helyeikről eltávoznak, más helységeken legfeljebb 12 órát tölthetnek el.

A Frankfurter Zeitung ezeket a jelenségeket kommentálva, azt a javaslatot teszi, hogy *azt a néhány százezer zsidót, akik még Németországban élnek, az ország bizonyos területein koncentrálják*, megengedve nekik ezzel szemben, hogy ezen a területen szabadon élhessenek és korlátozás nélkül vehessék igénybe polgári jogait. A lap lehetetlennek tartja a jelenlegi állapotok fenntartását, amikor még mindig néhány százezer zsidó él Németország területén. Valamilyen megoldást kell, hogy találjon számukra a német állam és ennek a megoldásnak oda kell hatni egyuttal, hogy a zsidókérdés ne legyen többé állandó zavarok és nyugtalanságok előidézője.

A rituális gyilkosság legendája a cuzista sajtóban

Cuza hivatalos organuma az „Apararea Națională” ismét előránczolgálja a rituális gyilkosság legendáját. Egyidejűleg egy illusztráció jelent meg a lapban, ahol több zsidó körül ül az asztal, amelyen az áldozat fekszik. És alatta egy a képnek megfelelő szöveg éktelenkedik. És ezt a lapot a falvakban és városokban háborítatlanul terjesztik. Az „Apararea Națională” újból felmelegíti a „Stürmer”ből jól ismert hamisításokat, amit August Rohling osztrák antiszemita professzor dobott a közvéleménybe, és amit nem kisebb ember, mint Prof. Hermann Starck hitszegőnek és goromba hamisítványnak minősített. Rohling kénytelen volt bessületsértési perét visszavonni mert időközben leálcázták a hamisításokat.

Rohling hamisításához az anyagot egy romániai származású Áron Brimann nevezetű zsidó szolgáltatta, aki előbb a protestáns és később a katolicizmushoz tért át és 1885-ben a bécsi örvényszék által okmányhamisításért három havi börtönre és a országból való kiutasításra lett elítélve. Említésre méltó, hogy a Dr. Justus kiadásában megjelent brosur. „A zsidó tükör”, amely adatait szintén fenti hamisítólól vette át. A keresztény teológusok nyíltan kipellengéreztek, és szerzőjét okmányhamisítónak nyilvánították. A cuzista sajtó ige reprimand ad a rituálisgyilkosság legendájáról. Régi hamisításokat reprodukál újra. De hát meddig is fogják a hatóságok még tűrni ezeket a megméltató uszításokat?

A zsidóeredetű horogkereszt az antiszemitizmus szolgálatában

Az „Apararea Națională” cuzista hivatalos lap, „Horogkereszt Palesztinában” cím alatt cikket ír egyik legutóbbi számában, amelyben „hiteles” forrásból közli, hogy John Harwey angol fassiszta vezér a betlehemi templomban egy régi kőből faragott horogkeresztet fedezett fel.

Ezen híradás épen annyira „hiteles”, mint a lap hozzászólása. Az „Apararea Națională” ugyanis nem egyebet ír, minthogy ezen horogkeresztet a régi keresztények használták, még a IV-ik században. Nagyon érdekes... Azonban van egy kis hiba is. Tudniillik arról megfedezkedik a cuzista hivatalos, hogy az első keresztények szemiták voltak, sőt ha nem haragszik meg reánk Cuza ur, akkor ki jelentjük, hogy az első keresztények, kezdve az apostolokkal, mind zsidók voltak. Tehát ezek

szerint a horogkereszt zsidó jelvény kellett legyen...

Eszerint a horogkereszt „árja eredete” nagyon kétes... Különbösen is lapunk hasábjain már foglalkoztunk azzal, hogy kiástott régi zsinagógák falán nem egyszer találtak horogkereszt diszitéseket, sőt régi imakönyvekben is fedeztek fel ilyen rajzokat.

Részünkre semmi fontossággal ezen dolog nem bír. Nagyon szívesen rendelkezésükre bocsájtjuk a cuzistáknak a világ összes horogkeresztjeit és horogkeresztjeit.

De nem fél-e Cuza ur attól, hogy a zsidók pert fognak indítani a hileristák és cuzisták ellen, hogy elődeiktől plagizálnak és hetytelen értelmezéssel saját szimbólumuként használják fel a horogkeresztet...?

— II. Károly király 50.000 leit adományozott a iasi-i zsidók nyomorának enyhítésére. Iasi. — A nyomor és nélkülözés, amely nem ismer népi különbséget, erősen meglátogatta a jasi-i zsidóságot is. A gettó sötétjében nyomorgók és nélkülözők jajkiáltása eljutott Románia királyának trónusához is és a királyi bölcsesség megértette, hogy a szenvedőkön csakis egy királyi gesztussal lehet segíteni. II. Károly király 50.000 leit jutaltott a jasi-i zsidó szenvedőknek és ezen gesztusával nemcsak anyagi, hanem erkölcsi nélkülözéseket is enyhít. Országának pedig utat mutat, hogy a nyomorgók között nem szabad nemzetiségek és vallások szerint klasszifikálni, hanem egyformán kell mindegyiknek segítségére sietni.

— A jugoszláv régenstanács és a zsidóság. Belgrád. Dr. Radenco Stancovic, a jugoszláv régenstanács egyik tagja, kihallgatáson fogadta Dr. Pukics Pijadet, a zsidó hitközségek és a „Bae-Brith” páholyok képviselőjét, akinek nyilatkozatában köszönetét fejezte ki, a jugoszláv zsidóság hazaszeretete iránt. Kijelentette, hogy nagy szimpátiával fogadja a cionizmust. „A zsidóság egy kulturális és minden joguk meg van arra, hogy egy önálló nemzetet képezzenek. A hazaszeretnek nem ellentmondása a cionizmus, — mond a régens. Ami a magyar állampolgárok kiutasítását illeti, akik között néhány zsidó is van, kijelentette a régens, hogy ha ezek közül bárki igényelné, vagy már kérte volna a jugoszláv állampolgárságot és nem lett a kérése még elintézve, úgy ő közbe fog járni azok érdekében.

— Egy zsidó nem bíraskodhatik igazságosan. Berlin. Azon kevés zsidó bírót, akiket mint volt frontiharcosokat meghagytak hivatalukban, lehetetlenné tenni igyekeznek, amit azzal vélnék elérni, hogy a pereskedő feleknek megengedik, hogy a bíró zsidósága miatt érdekeltégi kifogást emelhetnek. A „Deutsche Zeitung” jelentése szerint egy polgári perben, amelyet egy zsidó kereskedő indított egy náci ügyfele ellen és a tárgyalást vezető bíró zsidó volt, a náci alperes érdekeltégi kifogást emelt a bíró ellen. A bírói kamara elfogadta az alperes érvelését és határozatában kimondta, hogy érthető, miszerint a bíró elfogult fajtestvére ellenében és így nem mondhat igazságos ítéletet a keresztényszociálista ügyféllel szemben. A keresztényszociálistának a bíró pártatlanságában való hit meginoghat, bármilyen jóakarati vezérelje is azt.

— 76 éves születésnapján meggyilkolták. Dr. Simon Scherbel, az ismert és kiváló tró, egészségügyi tanácsost, Lissában (Kelet Poroszország), amint egy beteglátogatásból hazafelé tartott, ismeretlen egyének megtámadták, úgy hogy sérüléseibe rövidesen belehalt. Az újságok a valódi tényállásról el akarják terelni a figyelmet és rablóátadásnak tüntetik fel az esetet. Azonban a helyzettel ismerősök a barna gyilkosokat sejtik a támadás hátterében. A meggyilkolt orvos éppen aznap ünnepelte születésének 76. évfordulóját, amit az orgyilkos banditák ezzel a szörnyettel fejeztek be.

— A zsidó ügynökök kizárása a közvetítő kereskedelemről. A „Völkischer Beobachter” jelentése szerint, a németországi közép és nagygyárosok szövetsége megállapodást létesített a „Deutschen Arbeitsfrontal”, hogy a kebelében működő utazó (ügynök) szakosztály tagjai látogathatják csak ezután a velük üzleti összeköttetésben lévő feleket. A mint köztudomású, az „Arbeitsfront” tagjai zsidók nem lehetnek.

Látogassa meg Bucureștiben a „Lu vru” Szállodát

Str. Carol No. 4. (szemben a posta közponittal.) — Telefon 307-92.

Teljesen ujonnan átalakítva, a legmodernebb kényelem. — Szobák már 80 leitől kezdve. — Telefon — Fürdő — Hideg-meleg víz.

HETI GLOSSZÁK

A római ítélet

Rómában ötezer zsidót ítéltek halálra.

A Népszövetségi hármashatóság itt ült össze, hogy döntsön afelől, mi történjen, a saarvidéki zsidósággal, ha e terület újra visszakerül Németországhoz. A bizottság döntött és ötezer zsidó feje fölött meglengette a borogkeresztes hóhérbárdot.

A népszövetségi tagok arra kötelezték ugyanis Németországot, hogy ha a népszavazás kedvezően ütne ki számára, egy (1) évi időtartamra jogegyenlőséget köteles nyújtani az ott élő zsidó kisebbség számára.

A halálos ítélet tehát egy évig prolongálva van.

A német delegátus ugyan még ebből is alkudni próbált és kérte a jogvédelemben csak a saarvidéki születésű zsidók részétüljenek, míg a külföldi és bevándorolt zsidókra a birodalom érvényben lévő törvényei vonatkoznak. A népszövetségi delegáció végül azonban úgy döntött, hogy mindazon zsidókra vonatkozik az egy évi jogvédelem, akik legalább egy éve laknak a területen. A Harmadik Birodalom internálótáborjai elől emigrált német zsidókat tehát nem védi semmi.

Eddig a népszövetségi ítélet.

Tehát egy év.

Végzetesen tragikus ítélet. A haláraitéltneknek egy esztendő adnak, hogy felkészüljenek a kivégzésére a siralomházban, a haláljélelem és a hóhér ideges várakozása közben. Pokoli fogalmazás! Hiszen a bizottság megtehetné volna, hogy biztosítja a jogvédelmet a zsidó kisebbségnek egyszer s mindenkorra. Nem ezen állott vagy bukott a Saarvidék kérdése. E helyett azonban a bizottság népszövetségi jóváhagyással formálisan rászabadítja a zsidó áldozatokra a kiéheztetett fenevadakat. Az egy éves megtartóztatás után módot, lehetőséget és jogot nyújt az elkövetett mérszálkásokra. Egy évi prolongálással igazol minden nemzeti szocialista gaztettet.

Egy év — mondja a bizottság, de mindenki tudja, hogy a valóságban ez azt jelenti, hogy: azonnal. Már a legközelebbi éjszaka.

Mert vehetik-e komolyan a kiéheztelt rohamosztályosok az olyan jogot és olyan erkölcsöt, amely időhöz kötött, amely mindössze egy évig bír hatállyal. Hiszen az ítélet szemébe sújt minden emberi jogszolgáltatásnak! Ez egy vadászengedély, amely a „tilalom” után az éles lövéseket is megengedi. A mai bűnt, a holnap erkölcsévé emeli és a rohamosztályos van annyira jófejű, hogy ne várjon holnapig.

Nem ringatjuk hlu illuzióban eddig sem magunkat. Tudjuk hogy ha a Harmadik Birodalom egyszer ráleszi szöges bakkancsát a Saarvi-

dékre, akkor kimélet nélkül véresen eltapossa a zsidóságot.

De hogy erre egyenes felhatalmazást kapjon a Népszövetségtől? . . . ez csuffá tesz minden reális képezeletet.

És, hogy még kiteljesedettebb legyen a tragédia, nem hallgathatjuk el azt sem, hogy a bizottságban, amely halálra ítéli ötezer zsidót, francia részről egy zsidó politikus is résztvevett. Ruef, a pénzügyminisztérium valuta-ügyosztályának igazgatója.

A Harmadik Birodalomban már fenik a késeket és tisztogatják a vevolverek sötét csöveit. A teljes reménytelenségben csak egyetlen mentő lehetőség van még. A január 13-iki népszavazás, amely a statusquo esetén, megváltoztathatja az 5000 saarvidéki zsidó halálos ítéletét . . .

Cuza interpellál és Inculetz válaszol

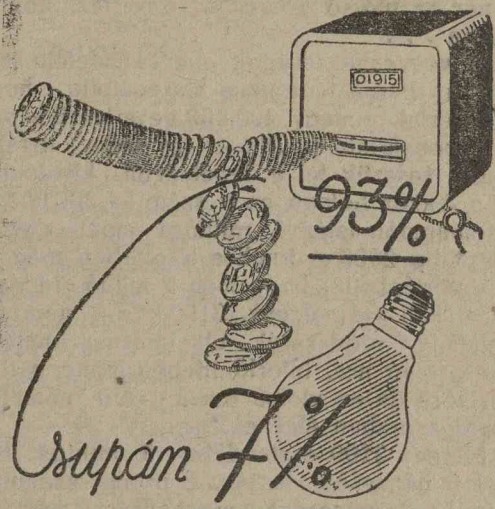
December 7-én a román kamerában az interpellációk napja volt. A. C. Cuza a híres antiszemita vezér interpellált. Azt kérdezte a belügyminisztériumtól, hogy hogyan lehetséges az, hogy a címére érkező németországi náci pamfletteket elköhözák. Nem engedik el hozzá, pedig neki szüksége van rá. Erre a kérdésre azt válaszolta Inculetz belügyminiszter, nagyon is helyesen, hogy nem engedik be azért az országba ezeket az iratokat, mert ezek az irredentizmus szolgálatában állanak és csak nyugtalanság forrásai lehetnek. Erre Cuza replikázott és azt mondta: hogy bizonyára a zsidó cenzorok machinációja ez. Inculetz ismét válaszol és azt mondja: „Nem hinné, hogy zsidó cenzorok műve volna, de különben is tartja a zsidó állampolgárokat olyan értékesnek az ország szempontjából, hogy ne engedje őket ok nélkül bántani.” — Cuza ismét válaszolt és azt kérte: „Vajon az egész liberális párt osztja a miniszter ebbeli felfogását?” Inculetz miniszter erre is megfelelt: röviden de helyesen: — „Igen Cuza ur, ez fejezi ki egész párnk nézetét is e kérdésben.”

Az egész interpellációs incidensből ez egyáltalán nem meglepő, hogy Cuza panaszkodik a náci röpiratok és piszkolódó pamflettek elmaradása miatt. 74 év s koráig mindég ezeken lovagolt és nem is csodáljuk, hogy hiányzik neki a bődületes német szennyiratok elkobzása. Nem igaz viszont az, hogy ez zsidó cenzorok munkája volna, annál kevésbé, mert tudunk az alig van zsidó cenzor az országban. Öröndetes ellenben Inculetz belügyminiszter erélyes, bátor és nyílt állásoglalása. Káros tartja a pamflettek behozatalát az ország nyugalma szempontjából. Ez szent igaz. És nyíltan hirdeti, hogy egyenrangú és jogu polgárai vagyunk az országnak. Ez nem csak, hogy nagyon igaz, hanem a mai szomorú cuzista körünkben ezt hangoztatni is kell. De ha már nem élhetünk e nélkül, akkor öröndetes, hogy

ilyen nyíltan, bátran és erejének tudatában a miniszter a zsidók mellett állandó. Bileám esete modern változatban. A nemzeti szocialista iratok küldése a zsidóellenes front erősilésére indult el Berlinből. És mi lett belőle? Egy ragyogó nyilatkozat irrilálója a román kamerában.

Öröndünk neki . . .

A világra költött pénzemek!

az izzólámpa bevásárlási ára, míg az áramfogyasztásra fordított költség 93%-ra rug

ATUNGSRAM
DUPLÁSPIRÁLLÁMPA
DEKALUMENSOROZATBAN
20%-IG KISEBB ÁRAMFOGYÁSTÁS
MELLETT TÖBB FÉNYT SUGÁROZ!

E Z U
menorák
gyertyatartók,
serlegek,
szervesszők,
Templomi kegy-
szerek,
bármily művészi kivitelben leg-
olcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„Tacamul”
ezüstáru gyárban
CLUJ, Strada Gen. Neaulcea No. 3.

A wormsi temető két sirjának legendája

Manapság, amikor olyan nagy áldozattal jutnak ki egyesek a Szentföldre, meg kell emlékezni egy nagy rabbiról, aki életével fizetett Palesztinába való utazása tervéért. Wormsban van eltemelve, mindjárt a régi temető bejáratánál. Szorosan sirja mellett még egy sir van. Ez a két sir a legszebb szimbóluma annak, hogy akadnak még emberek, akik hősiiesen feláldozzák életüket és vagyonukat zsidóságukért. Rabbi Meir ben Baruchnak és Süsskind Alexander Wimpfeldnek hívják a két jámbort, akiknek teste a wormsi sirban porladozik. Sirjuk fölött egy fa szomorkodik, levelei a két sírkő fölé hajolnak és beszélnek.

Rabbi Meir ben Baruch áldásos élete teljében elhatározta, hogy a Rajnavidék több családjával Palesztinába utazik. A rabbinak Mainzban volt székhelye, de alája tartozott Habsburgi Rudolf valamennyi zsidó alatiálójá, mert Rudolf a birodalom főrabijává nevezte ki.

1285-öt írta ekkor. A zsidóság sokat szenvedett ezekben az időkben is a nyugati államokban. Rosszul ment soruk a Rajna és a Majna vidékén. A szorgalmas, Istenáldotta nép nyögte a hatalmasok zsarnokságát.

Rabbi Baruch a sok szenvedés láttára elhatározta, hogy több családdal Palesztinába vándorol. Hatalmas jelentősége volt ennek azokban az időkben. Az ország urai elcsodálkoztak a fantasztikus vállalkozáson. És bosszankodtak is a hatalmasok a tervet, mert hiszen a zsidóság már ebben az időben is ki-tűnő adófizető volt. És elhatározták a hatóságok, hogy a nagyarányú kivándorlásnak elejét veszik.

Csak egy kis csoport tudott Rabbi Meir Baruch vezetésével Északolaszországig eljutni. Egy kis lombardiai faluban ért véget a kivándorlók útja. Állítólag a bázeli püspök legyverekekkel vitette a rabbit és csoportját felsőbb utasításra a görzi kerület Ensisheim nevű városkájába. Ide internálta tehát a császár országa főrabiját és ezzel az erőszakos lépéssel megakadályozta a gazdag zsidók kivándorlását.

Ezekben az időkben az ilyen politikai ügy csak pénzkérdésen mulott. A rabbi hívei, akik nem hagyták cserben vezetőiket, hatalmas összegeket kínáltak fel a császárnak a rabbi szabadonbocsátásáért, de a rabbi megakadályozta ezeknek az akcióknak sikerét. Nem skarta, hogy napirenden legyenek a rabbiellenes akciók, hogy újabb és újabb pénzhez jussonak az ország hatalmasai, a váltságdíjak révén. Kereken megtiltotta, hogy ilyen áron

vásárolják meg szabadságát. De fogadta híveit, tanítványait, leveleznie is szabad volt és megírhatta fogságában azokat a hatalmas műveket is, amelyeknek legnagyobb része megmaradt az utókor számára.

Amikor öt évvel később Rabbi Baruch a fogságban meghalt, megkezdődött a heroikus tragédia utolsó felvonása. Évekig temetetlenül fektűt a szent ember holteste Ensisheimben. Végre egy gazdag frankfurti zsidó polgárnak, Süsskind Alexander Wimpfeldnek sikerült egy hatalmas összegért megvásárolni a rabbi holtestét, a joggal, hogy eltemetheti. Egyetlen jutalmat kért ez a derék ember, azt, hogy ha meghal, a rabbi mellett temessék el.

Ez a története a wormsi temető két sirjának.

Rabbi Meir ben Baruch, aki Palesztinába akart kivándorolni és aki elhatározásáért öt évi börtönnel és halálával fizetett, sőt, aki halála után sem talált nyugalmat, remekbe szabott, gyönyörű, klasszikus írásokkal ajándékozta meg fogságában híveit. Ezekben az írásokban mártírúrákat írt meg és az eszmét énekelte meg, amelynek vértanúja volt. Egyik legnagyobb írása a „Tóra égése” című ballada volt, amely a római Aposzumus szörnyű parancsát, a Tóra elégetését tárgyalja. Hatalmas költői erő mutatkozik meg ebben a balladában, amelynek tanítása az, hogy a zsidóságot nem lehetett és nem lehet elliporni.

A företlen optimisták

A kancellár hátracsapta homlokába hulló fekete fűrjelt és érces kemény hangon szólt meg, amelyet a hangerősítők még felfokozva zúgtak a tömeg felé.

... A nemzetiszocializmus még 1000 (ezer) évig fog uralkodni Németországban...

Nem többet, de egy másodperccel sem kevesebbet.

Pár napra rá június 30-ika volt. És mire újra felvirradt a reggel az egész nemzetiszocialista vezérkar már a krematórium emésztő tűzében égett. Nem maradt belőlük csak egy marék barna hamu. Az ezer esztendőből — úgy látszott — valamit mégis engedni kell. Az optimisták azonban még akkor is hisznek, ha már az utolsó szegyet is beverték koporsójukba...

A vegyesházasságok elleni küzdelem kapcsán egy barna teoretikus kiszámította, hogy ezidőszámtól mintegy 400.000 kevertvérű német él a birodalomban. „Ha ez így megy tovább és nem vesszük fel a legélesebb küzdelmet ellene, akkor holnap ez a szám 1.200.000-re és holnapután talán 3 millióra emelkedhetik. Mire pedig 2000 élt irunk a naptárban még az is megtörténhetik, hogy már 5 millió idegentvérűvel kell számolnunk. 2100-ban a nemzetiszocialista módszerek alkalmazása nélkül, Németország ura, bitórló idegen lenne, a nép kevertvérű és az utolsó füstös vértű németek rabszolgasorsban élnének.”

Mindaz 2100 esztendőben 5 milliós kevertvérű népeesség alapján. E precíz számítás imponáló pontossága meghajlásra készített minden csiszolt elmét.

Csak hogy valami még sincs egészen rendben. Mert hallgassuk csak meg, mit mond Alexander Katz ur, „A német nemzet árja keresztények szövetségének” elnöke: „A mai Németországban (1934) mintegy 6.000.000-re tehető a kevertvérűek száma.”

Az ember kísértésbe esik, hogy ennyi megfelfejtellen rejtély láttán, bucsut mondjon a gondolkodás hltvány módszereinek. Mert Katz ur nyilatkozata szerint Németországban máris 2100-beli viszonyok uralkodnak. Világosabban: bitórló az ur, a nép javarésze kevertvérű és rabszolgasorsban él.

Kell-e még több bizonyíték arra, hogy a barna optimizmus még az utolsó koporsószeget is a krematórium tűzében sem veszti el fiatalos rugékonyságát?

Már most csak az lenne különösen érdekes olfejtés, ha a barna turósok nem a 400.000-ból, hanem 6 millióból indulnának ki és így rajzolnák meg a 2100-as esztendő hajnalpirkadását Németország ege alatt...

A zsidó hullák ügye

Most Varsóból jött a hír. De jött már Bucarestből is. És Budapestből is. Jött már Berlinből és Wienből is. A zsidó orvosstanhallgatókat elzárják a hullák boncolásától, mert zsidó hullák nem kerülnek sohasem az egyetemek anatómiai intézetek boncolóasztalaira. Mi is irtunk már erről és talán szakítunk a sablonnal akkor, amikor a dolgot nem tisztára zsidó szemmel nézzük, hanem a nem zsidók szemével is. Tény az, hogy vallásunk törvényei kategorikusan előírják, hogy a zsidókat, ha meghalnak el kell temetni. Minél előbb, lehetőleg 24 órán belül. Mi nem is szállunk szembe ezzel a felfogással, mert tradicionális alapon állunk. Bár meg kell jegyeznünk, hogy amikor ezt a törvényt a gyakorlatba átvittek, akkor még nem voltak bonclermek, nem volt fejlett kórházban és nem voltak ilyen egyetemi intézmények. Most azonban vannak és léteznek ezerszámra orvosstanhallgatók, akikre az emberiség és a zsidóság szempontjából egyaránt szükség van. Nem hivatkozunk ezúttal Erlichre és a többi orvostudósra, akik sohasem tudták volna atkolni azt, amivel előbbre vilték és vizszik napról napra az orvostudományt, ha nem tudták volna boncolni és így tanulmányozni az emberi test csodás rejtélyeit.

Mit is követelnek az egyetemek hallgatói? Mit kérnek például Varsóban és Lembergben, Hogy a szegény, minden hozzátartozó nélkül elhunyt zsidókat hulláit adják át az egyetemeknek tanulás céljából. Hogy zsidó hallgatók érdekében zsidó hullákat is kapjanak. Mi nem tartjuk ezt olyan égbekiállító nagy követelésnek, amelynek ne lehetne eleget tenni — a

3500 lejért Palesztinába!

Mindazok, akik Certifikáttal, Drishottal rendelkeznek 3500 lejért kijutathatnak Palesztinába, mely árban a vizum, utlevél, hajójegy és minden egyéb taxák benne vannak. ÉRDEKLŐDŐK FORDULJANAK AZONNAL

„ZION LLOYD” turista és utazási irodához.

Központunk: Erdély, Bánát, Csehszlovákia és Jugoszlávia részére.

CLUJ, Piața Mihai Viteazul No. 40.
Telefon 865.

vagy SATUMARE „Comercia”
P. Brăilănu No. 1.

köz érdekében. Nem akarunk prejudikálni és nem akarunk állástfoglalni. De valahogy az az érzésünk, hogy ki kellene valahogy venni a mérlegfogót ennek a kérdésnek. Az eljövő zsidó orvosgeneráció érdekében. Valami utat, módot, hogy a nemzsidó orvosstanhallgatók ne agtáljanak folyton ezzel, mindenhol, ahol egyetemi hallgatók ülnek az egyetemek előadó termében.

Meg kellene oldani a kérdést, egy kis hajlékonysággal, egy kis megértéssel és nem merev elzárkózással...

Damaszkusz hívja a zsidókat!

Az a Palesztinában történt az arab szovinizmus a cionizmus fölött és harcol a zsidó ujjléptés ellen, — addig Transjordániát és Szyriában kitartulnak az arabok esdő kerjai a zsidók felé. Palesztinában a cionizmus konjunkturájában lehet égnálni a zsidó bevándorlás ellen és közben élvezni a gyümölcsöt. Mert Palesztinában már nem a pusztá kenyről, hanem a nagyobb darab, a zsirosabb kenyérről van szó. Ott jut mindenkinek, az arabnak és zsidónak egyaránt. Csak arról van szó, hogy kié legyen a nagyobb, kié a több munkaadalom.

Szyriában azonban nincs sem kicsi, sem nagy. Sem kevés, sem sok. Oda csak az illata jut el a virágba borult narancsfaágatoknak. Csak a hangja a dühörgő élet ritmusának. Ott nem beszélnek a veszélyes zsidó bevándorlásról, hanem sóráran, vágakozva tekintenek palesztinai arab festvéreikre, akiknek különös kegy folytán, osztályrésztül jutott, hogy részesei legyenek egy új élet indulásának.

A szyriai arabok azonban nem akarnak csak csendes szemlélői lenni ennek a teremő fejlődésnek és nem akarják örökké csak az uccéról nézni a palesztinai fényes kirakatot. Részesei akarnak lenni annak az éltető dinamikának, amí a zsidó bevándorlás jelent. Kitarják karjait a zsidók felé.

A szyriai arab sajtó állandóan napi renden tartja a zsidó bevándorlás kérdését. Követeli, hogy az arab és francia vezetőkörök hassanak oda, hogy meginduljanak Szyria felé is a zsidó tömegek. A palesztinai arabok természetesen nem jó szemmel nézik ezt a politikát. Nem azért, mintha félték a szyriai arabokat is „a cionista veszélytől”, hanem ellenkezőleg azért, mert önmaguk érdekét féltik. Ezen a ponton aztán teljesen lelepleződik az arab cionista ellenes politika mozgó ereje. Ezért folyik a nagy harc, a nagy demagógia. Le akarják beszélni a festvéreket, hogy szintén belekóstoljanak a cionista építés nedűjébe. Mert akkor menthetetlenül rájönnek, hogy ez nem keserű, hanem 2000 esztendő óta érlelődött aszu...

Nauman ur megint hallat magáról

A fából vaskarika egyet elnöke Dr. Max Nauman ur, aki a nemzeti szocialista zsidó egyesületének elnöke újra hallat magáról. Azt kérdezték tőle a napokban, hogy zsidó-e? Amire ő azt válaszolta, hogy ő német, csak a felekezete izraelita. Azt is mondja ez a csodabogár, hogy: „Nagy szerencsétlenség lett volna Németországra nézve, ha Hitler nem jön uralomra. Mi nemzetiszocialista zsidók, akik 5000-en vagyunk, mint egy ember szavátunk Hitlerre, hogy kancellár legyen. Ő az egyedüli ember, aki meg tudja oldani a zsidókérdést. Azt is mondja: Nauman, hogy Hitler sokat fejlődött, érettebb, megmondolhatóbb, nyugodtabb lett.” — Azután megint felült a kedvenc vesszőparipájára és lovagolt rajta, mér mint az ő tervezetén, amelyet a zsidókérdés megoldása céljából dolgozott ki. Három külön kategóriába gyűjtötte a zsidókat: 1) azok, akik feltétlenül zsidóknak valják magukat, 2) az asszimilánások, 3) a cionisták. Szerinte 150.000 zsidó él Németországban, akik kipróbált patrióták, akiket minden további nélkül fel lehet venni az igazi német hazafiak sorába. Viszont 300.000 zsidót mint külföldit kell kezelni, ezektől el kell venni a német állampolgárságot. Üzleteik után mehetnek, de a németiség belső politikájába ne szólhatnak bele. Ha ezt megtennék, ki kell utasítani őket azonnal az országból. Végül azt is mondja Naumann ur, hogy még Hitler csodálatát is kivívták a náci érzelmű zsidók.

Ez egy igazi Scherl Móríc, ez a Max Nauman dr! Amit ez az ember művel émelvítő erőszakos dörgölözéseivel, az csoda, hogy nem ingerli nagyobb utálatra Hitleréket. Ha mi volnánk Hitlerék, akkor komolyan mondjuk, csak a Nauman-féle zsidókat tanítanánk meg mőresre. Hogy megtudják azt, hogy ezzel a politikával nem lehet tovább exisztálni. Ez a Nauman és állítólagos 5000 társa, megdermedné, hogy a világ zsidóságának szégyenpadjára kerüljön.

— Görögország zsidói a polgári-és vegyesházasságok ellen. A Görögországban tervbe vett polgári házassági jog törvénybeiktalása alkalmából az igazságügyi miniszter felkérte dr. Zwi Koretz, sz. lonkii főrabbit, hogy a zsidóság véleményét nyilvánítsa e kérdésben. Dr. Koretz főrabbi azonnal eleget is tett a felszólításnak és szakértői véleményét a következő 3 pontban foglalta egybe: 1. A törvénytervezetnek azon pontja, hogy az orthodox egyházhoz tartozó egyénekre, az egyházi esketés is kötelező, terjesztésük ki a zsidó vallásközösségre is. 2. A rabbinátus jogai, az esketés és válás tekintetében csorbítatlanul fennmaradnak. 3. Zsidó csak abban az esetben köthet házasságot nemzsidóval, ha előzőleg bejelentette kilépését a zsidó egyház közösségéből. Zsidók csak akkor léphetnek polgári házasságra, ha ezen kilépésüket hivatalos okmánnyal bizonyítani tudják.

— Életük veszélyeztetése árán is Palesztinába akartak jutni. A Lemberg-Wien között közlekedő nemzetközi gyorsvonat kerekelt között a Csehszlovák határon 3 zsidó ifjút találtak, akik 460 kilóéter utat tettek meg eddig, hogy Palesztinába kijuthassanak. A vállalkozó szellemű lelkés, újjukat mezitláb megtett ifjakat lerongyolódva és a hidegtől annyira megdermedve találtak, hogy még beszélni sem voltak képesek.

HIREK

A szerkesztésért és kiadásért felel:
WASSERSTROM SÁNDOR

A „Népközlöny” cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5695

Péntek: Tébeth 15, december 21.

Szombat: Tébeth 16, december 22.

Heti szidra: ויהי

Heti háftóra: ויקרבו ימי

Szombat kezdete:

Üzlet bezárás 3.55

gyertyagyújtás 4.05

Istenisztelet kezdete 4.10

Szombat befejezése 5.10

December 29-én, szombaton: Roschodes

szidra: מברכין החודש

Rosch-Chodes: שבט szombat, 1935 jan. 5.

Lapunk legközelebbi száma, — a közbeeső több napos nyomdászünet miatt — január 4-én bővített tartalommal jelenik meg.

— A cionista belbéke körüli zavarok. A varói Moment-ben, Jabotinski egy nagyobb cikket írt, amelyben a szociálistacionistákat paktum-szegéssel vádolja meg. Ugyanis a Lözte és Ben-Gurion között létrejött megállapodás értelmében illva van, hogy bármelyik párt is, egymással szemben diffamáló, vagy sértő kijelentéseket tegyen, annál is inkább tartózkodnia kell a gyanúsítás vagy denunciació lehetőségéről. Ennek ellenében hivatkozik — a „Népközlöny” által is közölt — a „Hásómér Haccir” palesztinai vezetőségének felhívására, melyben Jabotinskit és pártját mint Arlosoroff „gyilkosait” aposztrófálja. Ebből kifolyólag, vádat emel a munkaspárti hivatalos napi lapja, a „Davar” ellen is, amely ezen felháborító felhívást leközzölte. Ennek alapján kéri ugy a „Hásómér Haccir”, vezetőségét, valamint a „Davar” szerkesztőjét a paktum értelmében megállapított bíróság elé idézni. — A Poale Zion Hachadut's vezérbizottsága Varsóban tartotta meg pártgyűlését, amelyen megjelentek Lengyelország, Palesztina, Németország, Románia, Lettország és más országok delegáltjai. A gyűlés lefolyása szigorúan bizalmas volt. E gyűlés keretében foglalkoztak a paktum keresztülvételének kérdésével, azok csak bizonyos feltartásokkal fogadták el a hozott határozatokat. Palesztinába továbbították, ahol a palesztinai munkaspárti (Miflagar Poale Erez Israel) konferenciája fog foglalkozni vele. — Mint már ismeretes, Stavski Varsóban való tartózkodása alkalmával bombákat dobott a Novosti színházba. Az újságok különbözően kommentálják az eseményt, de mindegyik megegyezik abban, hogy a Poale Zion — akár jobb vagy baloldali frakciója — bontotta meg azt a paktumot, melynek megtartása legfőbb feladata volna.

— Nem szabad többé zsidó orvosokhoz beteget küldeni. A schleswig-holsteini nemzeti szocialista orvosok Malentében tartott gyűlésén dr. Köhler mondott beszédet. Megemlékezett arról, akik „nem” mel szavaztak a legutóbbi népszavazáson. „Vannak emberek — ugymond — akik még nincsenek tisztában, honnan jöttek és hova tartoznak. Idegenek, kik örökre nemet mondanak, tegnap is. Vilmosnak opponáltak, ma a nemzeti szocializmus ellen vannak. De mi pontosan tudjuk, hogy most megszabadultunk ettől a társaságtól és jövőre is igyekezni fogunk, hogy őket továbbra is ki- kapcsoljuk. Nem szabad többé elfordulni, hogy egy orvos zsidó kórházhoz beteget küldjön jólelkűségéből, vagy meri ez az orvos többé kevésbé okosabb nála.”

— Intelligens, szerényigényű urileány, rituális háztartás vezetésére ajánlkozik. — Cim a kiadóban.

ZION LLOYD

utazási és kirándulási iroda

Igazgató: M. Iampolsky,

BUCUREȘTI, Calea Victoriei (Palatul Frascati)

Telefon . 3.69.13.

1. Egyéni utazásokat rendez Palesztinába és a Közelkeletre, a közelkező hajókkal: „Mount Zion” (Risveglio), „Mount Carmel” (Progresso), „Polonia”, „Reg. Carol I” A legközelebbi indulások: 1934 december 19, 21, 22, 28

2. Információkat ad a haifai, tel-avivi és jeruzsálemi parcellákra vonatkozólag.

Sucursala: Cluj, Piața Mihai Viteazul 40.

— Lord Cecil sikraszáll a kisebbségvédelem érdekében. Több külföldi lap nyilvánosságra hozza Lord Robert Cecil cikkét: „Mi lesz a kisebbségekkel?” címen, melyben felhívja Anglia figyelmét, hogy mint nagyhatalom, legyen az első, aki önkéntesen megadja az összes kisebbségi jogokat és ezáltal lehetővé teszi, hogy az általános kisebbségvédelem megindulhasson az egész világon. Lord Cecil fejtegeti azon nehézségeket, amelyek Genfben ma fennállanak, egy azonnali és általános kisebbség védelem létrehozásának. Ezzel kapcsolatban idézi de Valeras előterjesztését, miszerint az összes tagállamokból egy bizottságot delegálnak, amelyeknek hivatása volna az összes államok által elfogadható emberi jogokat kodifikálni. Ez a törvény nem öntöz, hanem önkéntes hozzájárulás által jönne létre. „Es minthogy — folytatja a nemes Lord — semmilyen argumentum nincsen olyan erős, mint a példaadás, ezért indítványozom, hogy az egyesült Brit Birodalom saját elhatározásából vállalja magára a lengyel megállapodásban meghatározott kisebbségi jogvédelmet, úgy az anyaország, mint az összes gyarmataira és a felügyelete alatt álló országokra.”

— Zsidó békeajánlat? Dr. Frick német belügyminiszter Cheennitzbea nyilatkozott a zsidó kérdésről és a következőket mondta: „Mi azon az állásponton vagyunk, hogy Németország — a németeké. Ezáltal magunkra vontuk az internacionális zsidóság gyűlöletét. Azonban nagyon févődek ezek az urak, ha azt gondolják, hogy az általuk előidézett nehézségek által, főként az export letörésével, mi egy löttányit is engednénk az álláspontunkból. A nemzetközi zsidóság előterjesztette békeajánlatát azon híremben, hogy ezáltal valószínűleg beállíthatja a német hivatalos létező állásfoglalásában és megszüntetheti a zsidóellenes rendelkezéseket. Ely ilyen ajánlatnak elfogadása azonban szóba sem jöhet.”

— A szovjet belitotta az I. C. A. működését. A Comzet, a szovjet kormány által eddig engedélyezett, és a zsidók gazdasági és ipari elhelyezésére alakult Bizottság további működését betiltotta. Erről hivatalosan értesítette a Jewish Colonisation Associationt (I. C. A.) moszkvai kirendeltségét. Az Ica több mint 20.000 zsidó letelepülését segítette elő, akiket gépekkel és marhákkal is ellátott. Eddig több mint 6 millió aranydollárt investált a szovjetbe. És ezen kiváló teljesítményének az eredménye az lett, hogy egyszerűen kidobták.

— A zsidók siriai bevándorlásainak feltétele. A siriai és libanoni hatóságok a zsidók bevándorlását és letelepülését a következő feltételhez költötte. A bevándorlóknak közzé kell rendelkezniük, amivel gyárakat vagy más vállalatokat létesítsenek, amelyekben benszült munkásokkal foglalkoztassanak. A bevándorlóknak nem szabad cionista eszméket propagálni, ami a zsidóknak egyes vidékre való sűrűsítését célozzák, a siriai és libanoni terület integritásának megvédése céljából. Zsidók földet nem vásárolhatnak, nehogy később oda letelepedhessenek és a határokat Palesztina javára revindicálhassák.

— A zsidómentes német gazdagok. A „Fränkische Tageszeitung” közli Streischer beszédét, melyet Nürnberg és Fürth iparosai és kereskedői előtt mondott. Streischer szerint a németeket a becsült tes Erwerb gusi és egészséges Erwerbssinn jellemzi, ezzel szemben a zsidókat a Finanzsinn és Finanzgeist hatja át. Az eredendő bűn, melyről a templomokban szó van: a fagyazás. Ha minden apa és anya ismeri a faji kérdést, akkor másképp állás a német nép. A zsidóság felfal évszázadokon át a zsidó

asszonyokat vették igénybe és így megfertőzték a német vért. Azt profétaiom ma Önöknek: még megéltünk egy zsidómentes német gazdagot. Hogy már azon az úton vagyunk: azt mindnyájan érzik . . .

— Házasságokat legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

— Jerzabek ismét uszít Ausztriában. Bécs. A Jerzabek, volt keresztényszocialista képviselő vezetése alatt álló antiszemita szövetség, fennállásának 15 éves fordulójára alkalmából uszító röpcédulákkal árasztotta el Bécs utcáit. A közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából felszólítja az árja lakosságot, hogy szükségleteiket kizárólag keresztényeknél ledezzék, nehogy a szent ünnepekre a zsidóktól eredő árucikkek megszentéstelenítsék a karácsonyi asztalokat.

— A »Times« érdekes megállapításai. A „Times” hosszabb cikkben foglalkozik a németországi „csendes pogromról”, amit jelenleg a zsidók ellen kifejtenek. A kormány intézkedései folytán, a legutóbbi időben ismét 10.000 zsidót rabolták el életbázisát. A zsidók gazdasági lehetősége mindinkább szűkebb körre szorult, mivel a szabadfoglalkozási ágak a nemárják előtt teljesen el vannak zárva. A „Times” élesen kikel azon külföldi hírekkel szemben, akik azt állítják, hogy a németországi gazdasági rendszabályokat túlzottan adják elő a nem jól értesült külföldnek és példák illusztrálja, hogy a zsidók gazdasági lehetőségei menthetetlenül a végpusztuláshoz vezetnek. Ezek az organumok azt állítják, hogy például a zsidó bankárokat nem ériük megállapítás az új intézkedések, mivel dr. Schacht a Birodalmi Bank elnöke nem enged meg a gazdasági élet legeszközébe beavatkozását sem. Azonban ezek megállapítások nem fedik az igazságot. A zsidók ellen megindított csavar teginkább a szabadfoglalkozási ágak — és a kiskereskedők ellen irányul és a csavar megszemmisülésig. Dr. Göbbels az árja paragrafust kiméletlenül hajlja végre, nemcsak az önálló művészek, hanem a művészeikkel kapcsolatos gazdasági szakemberek és alkalmazottak ellen is. Ennek következtében cca 2000 zsidó család maradt kenyér nélkül, akik a színház- és filmvállalatoknál voltak foglalkoztatva és egyszerűen az utcára lettek kидobva. Ugyanígyen me'odusokat használ a Képzőművészeti intézet is. Ezen kamara elérte intézkedéseivel, azt hogy 500 zsidó művész maradt kenyér nélkül. Ezenkívül számtalan zsidó újságírói mozdították el a sajtóból, nem számítva ezer és ezer zsidó egzisztencia megszemmisülését, akik a sajtó üzletágaival kapcsolatot tartottak fenn és a Göbbe's sajtókamarája által szintén az utcára kerültek. Nem taksáljuk magasra a számot, ha a Göbbe's legutóbbi gazdasági áldozatait 10 000 főre becsüljük

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucureștiben

KATZ orth. restaurant
BUCUREȘTI, Str. Carol 32. I. em.

Szomorú mozaikok egy nagy hitközség életéből

— Az oradeai hitközségben az anyagi romlást követi az erkölcsi elmerülés —

Oradea-Nagyvárad. Csi korszakunkat, amelyet megkezdünk az oradeai hitközségben uralkodó leromlott állapotok illusztrálására, tovább folytatjuk, dacára annak, hogy a mai vezetőség sértő nyilatkozatot helyez el egyik napilapban. Sőt azt is írja, hogy a bíróság elé fog menni, amiért lapunk „rágalmazza” őket. Ennek a bírósági bizonyítási eljárásnak állunk elébe. Olvasóinknak úgy hisszük, nem kell sok bizonyítanunk, hogy mielőtt mi valamit állítunk, az adatokat kellő és alapos vizsgálat alá vesszük, mert amit leírunk, azért vállaljuk a teljes felelősséget. És nem hagyjuk magunkat megtántorítani attól az egyenes utól, amelyen addig akarunk haladni, amíg letérnek azok, akik mindenkor és mindenben csak a „görbe” utakat szeretik.

Eddig főleg azzal az anyagi károkozással foglalkoztunk, amelyet a mai vezetőség nap mint nap okoz a hitközségnek, balkezes, szerencsétlen gazdasági politikájával. Eddig csak azt írtuk meg, hogy miképpen viszik addig a dolgokat, amíg végrehajtó pécsetteli te a hitközség kasszáját és zárgondnok kezébe kerüli a gabella. Eddig csak azt írtuk meg, hogy az elnök és Ullmann Ábrahámék bitorolják a hitközségi telkek egy részét. Eddig csak azt írtuk meg, hogy százezreket dobának ki az ablakon fölösleges díntörők és pereskedések által. Eddig csak azt írtuk meg, hogy az egyik alelnök, hogyan kovácsol magának időt „tisztelésbeli” állásából és szállít jó drágán gabonát a hitközségnek. Eddig csak azokat a panamákat lepleztük le, amelyek a hitközség — az ország legnagyobb orthodox hitközségének — teljes anyagi demoralizációját eredményezi és a teljes anyagi szétzüllését.

Most azonban egy másik oldalról fogjuk megmutatni, a hitközség mai vezetőségének rendkívüli balkezes politikáját. Most az „erkölcsi” részre fogunk rámutatni. Arra a borzalmnak mondható erkölcsi züllesztésre, amelyre rövid idei ténykedése muatathat rá a mai vezetőség.

Bezárják a nagytemplomot

A cím, hogy télen nagyon hideg van. Dacára annak, hogy dec. 15-én és az előző szombaton ragyogó meleg idő volt, a Fuchs Mór uccai nagytemplom kapui zárva vannak egész szombaton délelőtt. Mi a célja ezzel a hitközségnek? Sokféle célja van, de egyik sem valami istenes. Tudvalevő dolog, hogy van a zsidó balbatimoknak egy rétege, amelyik szívesen megy délelőttjét eltöltetni Várad legnagyobb templomában. Ezek a kántor hívei, ezek a főrabbi drosojának legodasodóbb hallgatói, ezek azok, akiknek az egész heti robotos munka után lelki szükséglet, felüdülési és erőt jelent a szombatelelőtti templombajárás. De viszont, az a mai hitközségi vezetőség jól tudja hogy ez az „elem” a kombattáns része, az ugynevezett áskénáz zsidóságnak. Ezt kell demoralizálni, ahogy azt Satumaren is csinálják. Szatmáron már a „helyes” úton vannak. A szép nagy templom hatodrendű szerepet játszik. Onnan elvonják szisztematikusan a közönséget, és odacsodálják, ahol délelőtt kezdődik a minján és eltart szombat éjjel 3 óráig. Hova lett már Satumaren, a rendes áskénáz imarend? Hova lett az a kulturális szükségé váló csendben rendezett lezajló imarend, amelyet hosszú évtizedek alatt megsokított már az itteni közönség? De hiszen éppen ezt kell felrobbantani! Éppen ezt kell megszüntetni. A rendet, az áskénáz összetartás szent szimbolusát. Azonban, míg Satumaren kinézik Teitelbaum Joél főrabbit a nagytemplomból, addig nálunk kihúzzák a talajt a főrabbi lába alól. Elvonják a híveket templomtól, elvonják a főrabbitól, elvonják szombat délelőtti nemes szórakozásaitól és kötelességétől — és bekergetik a kis templomba, meg az uccára, meg mindenfelé, ahol nem lehetnek együtt. „Ostrom állapot” van az oradeai zsidó templomokban, amelyeket a hitközség bölcs vezetősége határozott el. Tíz embernél több ne legyen együtt, mert egyszer ha észbekap, együtt lesz — elsöpri az egész klikket, amely a nyakán élőködik. Ezeket el kell „chnyak”osítani. Nem szabad ezenfél szepen a padhoz dülve hallgatni a kántort, ezt az ingyen, de hívós zsidó

szombatelelőtti koncertet, Várad legnagyobb templomában, hanem bele kell kényszeríteni abba az életmódba, amelyet a chasszidok kezdeményeztek. Vagy reggel hétkor imádkozni, vagy délelőtt, vagy éjszaka, csak nem „bilitaj” a kellő időben, ahogy apáink és nagyapáink, ha áskénázok voltak, mindenkor imádkoztak. Bekényszerítik az „Ullman üzlet” be a Sasz chevrába, sokan pedig leszoknak a templombajárásról. De az Ullman István nem érdekli, mert hiszen ő egész éven át, kivéve a nagyünnepeket, soha nem imádkozik minjással. Állítólag egyedül sem. Mit érdekli őt a plebsz, a fontos, hogy a házikápolnája legyen tiz bocherrel tele (de ő ni csen oit soha). Micsoda erkölcsi züllesztés ez a machináció, amely megfosztja a széles zsidó népréteget a maga templomától. Bezárni egy templomot szombat reggel 9-kor, Oradea (Nagyvárad) városának legnagyobb és legszebb templomát és ezzel „politikai” belevinni még az istentiszteletekbe is. 60 évig így volt jó, ahogy volt és most az „új irányzat”, amely anyagilag főnkreteszi a hitközséget, megakarja ölni erkölcsileg is. Ahogy teszi ezt Ullmann Ábrahám tanácsadó azzal is, hogy

kocsmat csinált a Sasz Chevrából

Nem túlzás és nem mese, mert hiszen minden reggel bárki meggyőződhet arról, hogy milyen snapszbutikot csinált Ullmann Ábrahám, az egykor nagy tekintélynek örvendő oradeai Sasz Chevrából. Mint elnök engedélyt adott egy „jobb napokat látott” zsidónak, hogy a templom elhelyiségében pálinkát árasztson. Tíz centiméteres szokás ez néha, hogy valaki járzeit lor vizet egy üveggel az imádkozás utánra. Ez valami csökevényes az ókori „halotti tor”nak, amely a nem zsidóknál uzus, nálunk azonban nem. De nem azért ügyes üzletember Ullmann Ábrahám, az oradeai orth. hitközség volt főjegyzője, jelenlegi nagykereskedő és korcsmatulajdonos, hogy ne tudná, mi kell a népnek. Mi kell a népnek? Snapsz. Mikor kell az a népnek? Reggel, imádkozás után. Hol kell az a népnek? A népnek a korcsmában kell, de a zsidó nem jár a korcsmába. Ha tehát Mohamed nem megy a hegyhez, megy a hegy Mamedhez. Gyertek a jó gabona pálinkával és egyéb sügövecékkal be a templomba. Venni kell egy zsidó „hadirokzent” at, s meg van oldva a kérdés. És azóta az Ullmann-féle korcsma lerakata lett a Sasz Chevra. Korcsmat csináltak az imahelyből. Jó orru és finom szaglálású emberek azt mondják, ezer év óta nem volt ilyen demoralizáció egy templomban, ahol állandó imádkozás folyik. Korcsmában van a szent helyen, Nagypiacféri kiskorcsmák aromája és büze tölti meg a szép és szent helyiséget, mert Ullmann Ábrahám és fiait cég nagyobb konzumot akar elérni snapszba. Amint már megírjuk, lesz még hírva az oradeai összes zsidó intézmények homlokzatára: Ullmann Ábrahám és fiait tulajdona. Már igazol bennünket eddig is a valóság. A Sasz Chevra fölött még nincs hírva, hogy „korlátolt italmérés”, bár a hívek nagyrésze elég korlátolt ahhoz, hogy mindent türi szó nélkül. Hogyan csinált Ullmann Ábrahám korcsmat a zsidó templomból. Megelőzi korát. Úgy tesz, ahogy a szovjetben csinálták. Vagy még jobban. Mert ott korcsma lett a templomból, itt meg korcsma és templom egyidejűleg. Ez az erkölcsi bázis az Ullmann-rezsimnek, ez az, amin épülhet a zsidó tanulói ifjuság, amikor iskolábanmenes előtt italmérést talál ott, ahol istent kell dicséni! Ide jutott, ide zülleszt és fog még jobban zülletni a várad orth. zsidóság, hogy egyik eddig legelőbb Tóra tanulással telített templomból korcsmatulak lett.

Jellemző Ullmann Ábrahám „elnöki” ténykedésére az is, hogy elment egy ur hozzá és megkérdezte, hogy miképpen léphet be a vezetése alatt álló Sasz Chevrába. Bejelentette azt is, hogy egyidejűleg egy 5000 lejes alapítványt akar tenni, egy Keren Kajemetet. Erre Ullmann kijelentette, hogy a havi 500 lejes részleteket huzzá vigye direkt, mert ha Kollmann, a Chevra intézője megdobja, akkor neki abból jutalek jár. Jött azonban az idő, amikor járzeitja lett az illetőnek és ekkor szólt Kollmannnak, hogy jogaival élni akar. Kollmann, akinek az egészről igen szerény jutalek jár, mivel nem tudott a dologról nem tehetta meg, amit kért az illető. Erre ment Ullmannhoz, aki, hogy botrány ne legyen, inkább visszaakarta adni a felvett pénzt és lemondott az 5000 lejről, amelyre oly nagy szüksége van az egyesületnek, csak hogy Kollmann jutalek nélkül maradjon. Itt kell megjegyeznünk, hogy Kollmann egy rendkívül becsületes ember, aki több mint 20 esztendője él a városban, 10 gyermeket nevelt fel zsidó szellemben, viszont Ullmannék nem szeretik, mert ide is egy családtagjukat akarják betenni és Kollmanni másfél év óta a szó legszorosabb értelmében üldözik, kergetik és megszegényítik. Kollmann azonban igazán tudatában védekezik. Így „szólja” Ullmann Ábrahám a vezetése alatt álló intézményt. Snapszot árusít. De alapítványokat nem fogad el, mert abból jutalek jár Kollmannnak. Igen, ha neki járna jutalek, akkor nem volna semmi baj. Vagy nem jár? ...

Sakter kérdés. Dajen kérdés.

Nem csak a gazdasági kérdésekben akarják tehát teljesen demoralizálni a hitközséget, hanem családi érdekelttségüket minden vonalon biztosítani akarják. Példa erre a követ-

előző: Fuchs Benjámin főrabbi, amikor Lajos Ábrahám metsző nyugdíjaztatása perlelté vált, azt a kívánságát terjesztette elő, hogy fel kell venni egy újabb metszőt, a régi helyébe. Ezt akkor a „rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel” elutasították. Hiába érvelt a főrabbi a kellő érvekkel — rideg álláspontot foglaltak el. Nem kell sakter. Ez lett a jelszó. Ez szépen nézett ki, mert egyrészt megmutatta az ő anyagi „előrelátásukat”, másrészt ütni lehet egyet a főrabbin. Akkor történt az a szerencsétlen 160.000 lejes ügy is, amelynél a főrabbinak szüksége volt a hitközség jóvára-tára s akkor rekompenzációképpen kikötötték, hogyha a főrabbi lemond az új sakter felvételéről, akkor kölcsönzik neki a 160 ezer lejt. Így volt ez mostanig. De közben jelentkezett egy Ullmann ivadék, akinek egy sakter állás kell sürgősen. Ullmann Ábrahám valami családi nexusa kért bebocsájtást az oradeai hitközség Sulchan Aruch „terített asztal”-jához. Erre aztán kideült, hogy nem is egy, hanem egyszerre két saktert is fel kellene venni. Azért kettőt, mert, ha egyet vesznek, akkor lehet, hogy nem a család tagja kerül be. Már pedig nem a sechita a fontos, hanem, hogy állás legyen. És ha kettőt vesznek fel, akkor az egyik ebből — a családból lehet. Hogy nem bírja a hitközség? Ki mondta ezt? Ők mondták? Sohasem. Kell a két sakter, sürgősen kell és ezért el lehet készülni az oradeai zsidó közönség arra, hogy ma holnap újabb két örökös állású metszője lesz, holott néhány hónappal ezelőtt egy sem kellett nekik. Most kell mert állást akarnak kreálni. És, ahogy mi ezt az erőszakos rendszert ismerjük, keresztül is viszik akaratukat. Az oradeai ortodox zsidókkal azt tehetnek amit akarnak — egyelőre. Amíg nem sikerül felébreszteni az álmos, tunya és nemtörődöm közvéleményt ...

S ha már az állások betöltéséről van szó, akkor álljon itt még egy épületes eset, amelyből szintén sok minden lehet tanulni és belőle nagyszerű következtetést levonni, a mai hitközség „erkölcsi” niójáról. Van három rendes dájonna a hitközségnek és abszolút semmi szükségét nem látja a rabbinátus, sem pedig a közönség, hogy egy újabb dájon felvételével nehezüljön a hitközség amugy is megterhelhető büdssége. De mert Ullmannék fejükbe vették, hogy Pollák Mose Sasz Chevra rabbit dájonná erőszakolják, dacára annak, hogy a hitközség vezetősége egyhangulag ellene van a felvételnek, sikerült kivinni a Központi Irodánál, hogy ebben az ügyben kiküldtek egy kéttagú bizottságot, hogy tárgyaljon a hitközséggel. A két tag: Gabel Sándor Oradea, (Nagyvárad), és Weisz Gyula Cluj (Kolozsvár). Most ok kötelesek tárgyalni arról, hogy dacára annak a közóhajnak, amely szerint nincsen szükség újabb dájonna, ők mégis az Iroda megbízásából keresztül akarják vinni, hogy válasszák meg Pollák Mosét, Ullmann Ábrahám testvérének fiát — oradeai dájonnak. Bár mi egyéniségét illetőleg nem hibáztatjuk Pollák Mosét, s valószínűleg a családai terrornak kell szót fogadjon, amikor ilyen erőszakos módon vették felszínre a dájon kérdést, mégis furcsáljuk, hogy odaadja nevét egy ilyen harchoz. Különben is teljesen a rabbinátus hatáskörébe tartozik annak szükségessége, hogyan arrogálja tehát magának a jogot a hitközség vezetősége, hogy beleszóljon.

Alitjuk és ebben bátran mondhatjuk, mellettünk van az egész közvélemény, hogy jelenleg nincs szükség új dájonna és a bizottság remélhetőleg dolgavégezetlenül fog jelentést tenni az Irodának, amelynek különben ilyen belső ügyekhez ingerenciája nem is lehet.

Ez az erkölcsi bázis, amelyen az oradeai hitközség pillérei nyugosznak.

Ha lapunk terjedelme megengdné és nem volna em él fontosabb eseményei a zsidó életnek, akkor folytathatnánk így, amíg egy egész nagy kötetet lenne ki mindaz, amit tudunk és állítunk az oradeai hitközségben dúló lehetetlen állapotokról. Meg is tesszük ezt azért, ha nem is egyszerre, akkor successive, amíg az egész zsidó közvélemény fel nem ébred arra, hogy kiknek kezébe került ez a nagy intézmény. Hogy kik azok, akik a szent önzés nevében nyuzzák, szipolyozzák és erkölcsileg is züllesztik ezt a nagyszerű intézményt. De úgy hisszük tanulságul szolgál ez sok más hitközségnek is és ezért az általános érdeklődésre való tekintettel folytatni fogjuk a harcot!

Palesztinai hírek

Palesztina gazdasági fejlődése. — Egyes érdekes adatok tükrében. Palesztinának 1921-ben 450 kilométer kiépített útja volt, 1933. év végén már 1013 kilométer.

1922. évben Palesztinában 400 autó közlekedett, míg ma már 7903 autója van.

1933 március végén Palesztina össz. pénzgazdálkodása 2.822.000 fontot tett ki, míg 1934 október 31-én már 4.536.934 font sterling volt.

A palesztina kormány bevételei, az első pénzügyi félévben (Ápr. 1 — Szept. 30) 2.379.589 font sterling volt, az előző év hasonló szakának 1.708.912 fonttal szemben.

A zsidó citromültetvényeknek területe 1933. év végéig 120.000 — 125.000 dunam föld volt, 1934. évben 25.000 dunam új területet ültettek be, és 40.000 dunamot az ültetéshez előkészítettek.

A zsidók által befektetett tőke, a palesztinai gazdaságban a következőképpen alakult: 1932. évben 3 millió, 1933. évben 5.250.000 és az 1934. évben 8.700.000 font sterling. Az 1932. évvel szemben az emelkedés: Iparban és Kézműben 185%. Építkezésben 246%. Mezőgazdaságban 125%.

Az első ruszinszkói bevándorló csoport megérkezett Palesztinába. — Lipsky, a Tel Josef kvartzából, a Hechaluz mozgalom érdekében már hosszabb ideje fejt ki erőteljes munkát Csehszlovákiában. Most az ő vezérlete alatt érkezett meg Palesztinába az első 140 lélekből álló ruszinszkói csoport, ahol mindjárt megérkezésük után különböző mezőgazdasági helyekre lettek beosztva. Csúpon a szakmunkásokat hagyják meg a városokban. A rendkívüli óriási kirándulási láz, amely folyton mozgásban tartja a 120.000 — 140.000 lélekszámú Ruszinszkót, a most kiadott 35 certifikáttal csak elátni, a további nagyobb arányú bevándorlásnak. A mostani csoportot, mint utcsinálókat tekintik, akik újabb tömegeknek a Palesztinába való beutazását teszik lehetővé.

Nem 9700 hanem csak 7500 Certifikátot irányoztak elő a folyó félévre. Több zsidó újságnak azon híradását, miszerint a palesztinai kormány 9700 Certifikát kiadását engedélyezte, illetékes helyről megcáfolyják azzal, hogy ez téves értelmezésen alapszik, mert a kormány csak ennyire kontemplálta a szükséges munkaerőt, azonban ebből a számból már előre levonásba hozta, az illegális bevándorlás által való szaporulatot és ennek betudásával csak 7500 Certifikát kerül kiosztásra. Ez az önkényes redukció ültetés számba megy az esetleges illegális bevándorlásért, és nem amint egyesek gondolják, hogy ebből a számból juttatnak Certifikátot azoknak, akiknek letelepedését a kormány utólagosan engedélyezi, mert ezek úgy mint eddig, ezután is a rendes keretből jönnek levonásban.

Tel-Aviv Chanukája. A palesztinai zsidóság a chanukát nagymulatságok közepette ünnepelte meg. Tel-Aviv lakossága a magas vizitoronynál gyülekezett és Diezengoff Tel-Aviv polgármestere gyűjtötte meg a vizitorony csúcsán az első Chanuka-gyertyát. Ez alkalomra vendégek érkeztek Jeruzsálemből, Haifából és más közeli kolóniákból. Az iskolás gyerekek sorba állottak és kezükben egy-egy gyertyát tartottak. Az így egybegyűlt 15.000 gyerek aztán fáklyásmeneként vonult végig Tel-Aviv utcáin. A menet élén zenekar játszotta a különböző nemzeti dalokat.

A Certifikátok elosztása országok szerint. Németország és a német menekültek 1250 Certifikát. Ebből 1000 chaluzok részére 150 családtagoknak és 100 szakmunkásoknak. Lengyelország 2280. Ebből 1300 chaluz, 850 családtag, és 130 szakmunkás. Románia 370. Ebből 50 családtag és 50 szakmunkás. Litvánia 230, Lettország 150, Csehszlovákia 135, Ausztria 117, Rotterdam 20, Magyarország 27, Antwerpen 18, Paris-Strasbourg 54, London 7, Danzig 12, Jugoszlávia 30, Saloniki 150, Newyork 50, Canada 5, Bulgária 30, Estország 5, Szovjet-szovjetország 30, Aden 75, Szíria 15, Egyiptom 3, Jemen 285, Tripolis 9, Perzsia 10, Afganisztán 88, Olaszország 15 és Schweiz 10.

— Achi Meir 18 havi börtönbüntetésére. A jeruzsálemi törvényszék most foglalkozott az *Abba Achi Meir*, a palesztinai ifjúsági revizionista mozgalom vezérének és *Halm Dvir* felfolyamodásával, amit a jaffai kerületi bíróság ítélete ellen adott be. Mint ismeretes, a jaffai bíróság, forradalmi összekövés, törvényellenes mozgalmak, illegális szövetséghez való tartozás (Brith Habirjonim) és felkelésre irányuló dokumentumok terjesztése miatt Achi Meirt 21 havi és Dvir-t pedig 18 havi börtönbüntetéssel sújtotta. Ezt a büntetést a felelősségi bíróság fejenként 3 hónappal leszállította. A bíróság, egy angol, egy arab és egy zsidóból tevődött össze. A védő bizonyítékok hiányában kérte védelmei felmentését. Az ügyész ennek ellenében bizonyítja, hogy a „Brith Habirjonim” 1930-ban vezette a Dr Drummond alállamtitkár elleni tüntetéseket, ők akadályozták meg Prof. Bentwich előadását a héber egyetemen és végül ők arangirozták a zászló ellopását a konzulátus épületéről. Ironikus megjegyezte, hogy maga Achi Meir tiltakozna a legjobban, ha a „Brith Habirjonim” ténykedéseit, mint filozófiai cselekedeteket állítanák be. A másodfokú bíróság, az első ítéletnek barbárságát alig változtatta meg. Mert, egy tüntetés a népszerűtlen angol tiszt viselő ellen, vagy egy zsidó professzor ellen, akinek zsidóellenes működését még a Cionista Executív is a legélesebben elítélte, végül a horogkeresztes zászló eltávolítása a zsidó Palesztinában, nem lehetnek olyan büntények, amelyeket súlyos büntetéssel kellesen megtorolni. Ehhez járul még, hogy Achi Meirnek, aki az Arlosoroff-perből hírhedten több hónapot szenvedett ártatlanul a börtönben, ezt a vizsgálati fogságot nem számították be büntetésébe. Mindezekből megállapítható, hogy az ítélet tendenciózus és tulerős volt.

— **Dr. Simon Rosenbaum Tel-Avivban meghalt.** Röviddel 75 éves születés napjának betöltése után Tel-Avivban meghalt a cionista politika egyik kiemelkedő korifeusa dr. Simon Rosenbaum, az egykori litván zsidó miniszter és későbbi litván konsul Palesztinában. Dr. Simon Rosenbaum Pínskben született 1859 évben és ügyvéd lett Minszkben. 1906-ban az első orosz Dumának tagja. Mint a „Viborgi Manifestum” aláíróinak egyike, 3 havi börtönbüntetést szenvedett.

Báró Rothschild Edmund emlékének tiszteletadása. A „Morning Journal” newyorki jelentése szerint a Jewish Agency palesztinai kormányzata egy nagyobb földterületet akar rendelkezésre bocsátani, melynek egyedüli hivatása a Rothschild báró emlékének szólna, hogy az általa kezdeményezett kolonizációs művet, annak szellemében tovább folytassa. Ezen jelentés még hivatalosan nincsen megerősítve.

— **„Rettegetes volt”.** A berlini „Centralverein” legutóbbi ülésén dr. Bruno Weil alelnök számolt be a német zsidóság sorsáról a változott helyzetben 1933 tavasza óta 65 000 a német zsidók vesztesége. Ebből 60 000 a kivándorlók száma, akiknek a fele Franciaországban telepedett le. A 300 000 nem zsidó nemzárójával együtt az összes nemzáróját a lakosság 1,2 százalékát teszik, ezekért van az egész árja-törvényhozás. „Rettegetes volt a lelki élmény, melyen átélték — kiáltott fel Bruno Weil. Végül azt fejtette, hogy a diszimmilációban annyiban vetik alá magukat, amennyire azt a törvény megkívánja, de a maguk részéről ahhoz nem járulnak hozzá semmivel.

Rég behatárolt tény, hogy az ember naponta a levegő prával több millió baktériumot lehel be. Óvakodjék a fertőzéstől „DIANA” sósborszeszsel elkészített szájvíz használatával.

— **Borzalmas szerencsétlenség a bukaresti zsidó árvaházban.** Bukarestből jelentik: A strada Traianon levő zsidó árvaházban két kis lányka, széngázmérgezést kapott, Wilder Adela 9 éves árva meghalt, Reschnutti Betty 11 éves gyermekét súlyos állapotban a Caritas kórházba szállították.

— **Cur-Salom parcellákat vennék.** Részletes ajánlatok kéretnek „Rachel” Poste-Restante, Mociu, jud. Cluj címre.

— **Szovjetválasztások Kalininfalu körzetében.** Az Ukrajnában lévő Kalininfalu zsidó körzetében 96 százaléka a választóknak leszavazott. A 218 megválasztott képviselő közül 158 zsidó, 45 ukrain és 14 német. A megválasztottak között nagyon sok nő van. 25 százaléka a képviselőknek a kommunista pári tagjal és 20 százalék az ifju munkásszövetég tagja.

Egyesületi hírek

Mukacevon (Munkács) vasárnap tartották meg a hitk, választásokat rendkívül érdeklődés mellett. A Belz-Visniczi békepaktum után ez az első választás, amelyről a tisztességes elemek egy egészséges és igazságos kezdetet vártak ebben a 12000 lélekszámú és szép multu hitközségben, azonban a hitk rendszernek, amely az önérdéket előbbre helyezi az általános közérdeknek, ezáltal is sikerült a meginduló béket erőszakos fellépésével felborítani, hogy magához kapítsa a hatalmat. — Választói jogosultságok elkövetése, jogosulatlanoknak leszavaztatása (közte cca. 120 hitk. alkalmazotti) és betetetésül az urnák feltörése és a szavazatok meghamisítása árán sikerült a pozíciók elfoglalása. E kétes sikert azonban a tulajdonképpent, de kissé megfellelő többség megpecsételte és remélhetőleg a hatóság meg fogja semmisíteni ezt a szégyenteljes választást.

Heves választási küzdelmek a pozsonyi orth. izr. hitközségben. Az idei pozsonyi orth. izr. hitk. választások ezáltal rendkívül felizgálták a kedélyeket, mert két olyan nagytekintélyű elzáfél állott szemben egymással, akiknek majdnem egyenlő számu hívei erős erőfeszítéseket tettek jelöljük megválasztása érdekében. Dacára, hogy a választási határidőt csak 8 nappal a választások előtt közölték a pártokkal, az agitáció mégis olyan erővel indult meg, hogy az utolsó pillanatokig kélséges volt az eredmény. Jellemző a pártok erőfeszítésére, hogy az 1258 szavazati jogosultsággal bíró tag közül 1172 hitközségi tag adta le szavazatát, ami 94 százaléknak felel meg. A választás befejezése után az urnák megnyitása előtt a Pappenheim párt óvást emelt és kérte az alapszabályok értelmében, hogy a Gestetter bankigazgató elnökségére leadott szavazatokat érvénytelenítsék. A főbbi ur tapintatos közbejárására előhottak a helytelen kontestáció keresztülvitelétől és ezzel aztán kezdetét vette a szavazatok összezámlálásának az aktusa, melynek az eredménye a következő: Elnökök lett: Pappenheim János, a központi iroda elnöke 636, alelnök: Neumann Philip 590, 1. előjáró: Siernfeld Sámuel 612, 2. előjáró Kämpfner Arnold 599, 3. előjáró: Reichner Sámuel 577 szavazattal. A többségben maradt párt a következő szavazatokat kapta: Gestetter Albert bankigazgató 506, Kann Gyula 543, Neumann Simon 532, Lichtenfeld Ignác 505 és Fleischmann Izidor 560 szavazat. A választás az 1935—37 időszakra vonatkozik. A megválasztott párt 10% os győzelmet aratott. A 30 képviselőtestület választási eredménye lapunk zárójel még nem lett nyilvánvaló. Reméljük, hogy e nagymultu és tekintélyes hitközségben a választás lezajlásával a személyi ellenlétek is el fognak úlni, hogy helyet adjanak az intenzív és békés hitközségi munkának.

Uzhorodi héber gymnázium megnyitása. Az uzhorodi (magyári) héber gymnázium megnyitásával kapcsolatban más vonatkozásban már foglalkoztunk lapunk hasábjain. Ezáltal megalapításának nehézségeire akarunk rámutatni. Ugyanis a hivatalos cionista körök P. ágában és M. isch Ostrauca erőseu ellenérték a második héber gymnázium létesítését, azon gondolatól vezérelve, hogy az erők szétforgácsolása esetén, mindkét intézet nehézségekkel fog küzdeni. Annál dicséretremélőbb az ugvári hívek erőfeszítése a héber kultúra kiépítése érdekében. „Javneh” név alatt új iskolaegyesület létesítettek és átadták rendelkezésükre az új gymnáziumot. Prospektusokban, amit a Javneh az érdekelteknek megküldött, a vallási szemlélet bevezetését ígéri az ott tanuló növendékek részére. A gymnáziummal párhuzamosan egy Talmud Tóra iskolát is bevezettek, ahol iradicionális zsidó oktatási foglalkozást nyerni a tanulók. Ellenében a hivatalos aggodalommal, mi egy nemes verseny kialakulását várjuk a két gymnázium között.

A Brith Hanoar Hamizrachi országgrészi szervezele, folyó hó 25—26-án tartja nagyintézőbizottsági gyűlését Clujon a következő programmal: 25-én délután 3 órakor megnyitó. Az Executív szervezeti referátuma Az új országos alapszabályok előterjesztése és végrehajtása. 26-án délelőtt 9 órakor határozati javaslatok előterjesztése. KKL, Phoenix, K. Tóra v'A Roda és Bne Akiba referátumok. A Cluj csoport NIB rendezősége ezután közli a csoportokkal, hogy csak a NIB tagoknak elhelyezéséről tud gondoskodni és akik azt előre levélben bejelentik. A gyűlés iránt a nemzeti atapon álló vallásos ifjúság körében nagy érdeklődés nyilvánul meg. A C. F. R. 50% os kedvezményt ad.

A Brit Hanoar Hamizrachival kapcsolatosan a „Hoemesz” című lap legutóbbi számában megjelent cikkre, a szervezet legközelebbi mellékletében fogja a megfelelő választ megadni.

Az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség folyó hó 25—26-án tartja NIB gyűlését Szatmáron, amely iránt Erdélyszerte nagy érdeklődés és nyilvánul meg. Ugyanakkor az országgrészi WIZO szervezet is megbeszélést folytat a Joug-Wizó csoport bevontásával.

A pécskai Wizo csoport nagyszerű Chanuka-estélyt rendezett a KKL javára. Az est rendezésében különösen sokat fáradoztak: Fűőpné dr. Harnik Anna, Kohn Mihályné, Kuliner Gyuláné, Eliás Bándiné, Outmann Ignácné, Jakobovits Rózsi, ifj. Róth Mártonné, L. Kuliner Rózsi, Steiner Bözsi, Kuliner Pálné stb.

A szamosújvári Wizo folyó hó 15-én, szombaton este jól sikerült teát rendezett a Korona étteremben. Az elmúlt heti teán is szépszámu közönség jelent meg. Háziasszonyok voltak: Leuchter Ferencné, özv. Miksa Bencéné és Sinberger Géziáné.

RÖVID HIREK

BRÜSSZEL. A zsidó Gut pénzügyminiszter ellen, az utóbbi időben óriási uszító propaganda indult meg az antiszemita sajtó részéről. A kormány vizsgálatot indított a „Renovation” nemzeti szocialista szerkesztőségében és eközben a nyomás alatt lévő összes példányokat. A többi lapokat is figyelmeztették, hogy erős rendszabályokat fognak ellenük életbe léptetni, ha a miniszteri vallási vagy faji hovatartozandósága miatt fogják támadni.

TRIESZT. A városi tanács jelenlétében felavatták egy népiskolát, amely az olasz-zsidó, kora ifjúságában elesett hős, Aldo Padoa nevet viseli. Padoa nagy irredenta tevékenységet fejtett ki Triestnek Olaszországhoz való csatolása érdekében. A háború kilérésekor pedig önkéntesként jelentkezett és azonnal indult a harctérre. A zsidó hitközség is saját székházában egy termet nevezett el róla.

ZÜRICH. Az ortodox zsinagógába példárdát dobaltak be, amely az összes ablakokat szétzúzta. A portás körutja alkalmával — amit az utóbbi gyakori merénylettekkel szemben szükséges — két gyanús szünetet látott a templom körül éléskodni, akik a zürcherban elmenekültek.

BASEL. A „Volksbund” antiszemita újság megjelenését a baseli kanton tanácsa betiltotta és szerkesztői ellen eljárást indított. Szigorú rendszabályokat léptettek életbe a zsidó vallás és faj gyűlöltése ellen.

MOSZKVA. Michael Sviritz ez „Agro-Jid” elnöke, memorandumot nyújtott át Kalininnek, a Szovjet elnöknek, amelyben 300 kergyel zsidókat Birodalszenba való letelepítésének engedélyezését kéri. Az Agro-Jid személyenként 150 dollart járul hozzá a földművelési hitközséghez, ha a földterület a szovjetkormány fedezeti. Amint értesülünk a megállapodás után van.

PÁRIS. A szocialista cionista munkásság világszövetsége értesítette a világhalkongresszus bizottságát, hogy a következő megbízottjait delegálta az Ezerkötvétségbe; M. Farblum (Párizs), dr. A. Silberschein (Lemberg), Ing. A. Reisz (Varsó), dr. I. Heimann (Varsó), Pótagok: I. Hermann (Párizs), dr. A. Tarakover (Lódz), A. Bielopski (Varsó), dr. Gontfinkel (Kovno).

VARSÓ. A varsói zsidó egyetemi ifjúság pénteken megtámadta a rabbinátus termét és ott az össze-butor-darabokat összetörték, mert a rabbinátus nem hajlandó megengedni, hogy zsidó hallgatókat szállalassanak ki az egyetemnek boncolására.

BEYRUTH. A francia kormány több beyruhi zsidót fogott el, kikről kiderült, hogy illegális bevándorlással foglalkoztak. Ugyanekkor több arabot is letartóztattak, akik illegális bevándorlókat kísértek a palesztinai határig. A beyruhi zsidók körében nagy elégtellet fogadták a letartóztatásokat és remélik, hogy meg fognak szünni az ilyen skrupulus nélküli ügynökök visszaélései.

PÁRIS. Drejlus Alfréd eredes néhány rap el őt operációra vetette alá magát. Az orvosok kijelentése szerint a 75 éves paciens, minden veszélyen túl van.

JOHANNISBURG. A délafrikai Palesztina Bizottság legutóbbi gyűlésén 100.000 font alapítékjét újabb 50.000 fonttal emelte fel, hogy a Palesztina építés munkáját intenzívebben karolhassa fel.

SALONIKI. Egy csoport antiszemita huligán nagyobb zsidóellenes zavargásokat idézett elő és kis védtelen gyermekeket kegyetlenül bántalmazott.

GENEVI. A Népszövetségi tanács legutóbbi gyűlésén, Rosenber — zsidó származású — párizsi szovjet követségi ügyvivőt választották meg a Népszövetség helyettes főtitkárának.

ANTVERPEN. A belga király a „Nichum Ávérom” küldöttségének, akik az egyesület anyagi összeomlásának megakadályozása végett tiszteletet előtte, nagyobb pénz adománnyal belépett annak rendes tagjai sorába.

BERLIN. A „Juristische Wochenschrift” jelentése szerint az 1934. évi Semesterében az egyetemeken teljesen zsidómentesek voltak.

AMSTERDAM. Vilma, Holland királynő, az amsterdami főrabbi elhalálása alkalmából részvét nyilatkozatot küldött a zsidó hitközségnek.

JERUZSÁLEM. 1935. Jan. 1-ől Palesztinában 20 postahivatal fog héber nyelvű táviratokat felvenni és továbbítani. Jeruzsálem, Jaffa, Tibériás és Safed csak később fognak bekapcsolódni a hálózatba.

KANADA. A kanadai kormányban a 34 éves orosz zsidó, David Anton Kral lett a munkaügyi miniszter.

MILANÓ. Prof. Gustavo del Vecchio az ismert zsidó kereskedelmi szaktekintély nevezte ki a milánói kereskedelmi akadémia rektorává. Del Vecchio szerkesztője az új olasz nagy enciklopédiának és Olaszország pénzügyi megbízottja a Népszövetség előtt.

BERLIN. Ismeretes, hogy Erich Klüber operarendező megírta zsidó származása dacára is a berlini opera élén. Egy idő óta azonban a náci sajtó erősen támadja őt és így rövidesen kénytelen lesz szintén elmenekülni Németországból.

Mit parancsol az idő egy horogkeresztes sajtónak?

Egyik legutóbbi számunkban már bemutatottuk olvasóinknak a Bucurestiben megjelenő „Porunca Vremii” (Idők parancsa) c. antiszemita lapot, amely miután újra felfedezte a „Cion Bölcssei jegyzőkönyvé”-t és helyszíni szemlén meggyőződött tartalmának valódiságáról, pusztulást kiáltott egész Románia és a világgyegetem zsidósága felé.

Most aztán új — és ez egyszer igazi — oldaláról mutatkozott be a „Porunca Vremii”, a „Credința” orthodox román egyházi sajtó leleplezéseinek kopcsán.

Nincs kevesebbről szó, minthogy a tüzetokádó, fojtisza, mellét verő és nemzetieskedő „Porunca Vremii” a zsidók pénzéből kovácsolja a tőkét a zsidók ellen. De még ezt sem teszi egészen közönséges módon és eszközökkel. A „Porunca Vremii” — zsarol. Támad, zsarol, zsebrevágja a dohányt, — aztán elhallgat. Közben azonban nem elég óvatos és szabályosan kiállított nyugtát ad a felvett összegről. Kellemtelen dolog, mert egy ilyen ártatlan kis nyugta többet beszél a „Porunca Vremii” „nemzetmentő becsületes” szándékairól, mint a lap összes hasábjai.

A „Credința” klisirozva hozza azt a 60.000 leles nyugtát, amelyet a Grupajul Român-tól vett fel a „Porunca Vremii”. A Grupajul Român tulajdonosai között tudvalevőleg zsidók is vannak és ez elég jogcím volt a P. V.-nek arra, hogy heves támadásokat intézzen ellene. A sorozatos támadások után a Porunca Vremii, az „idők parancsától” hajtva elküldte megbízottját a céghez, mely, hogy megszabaduljon a kellemetlenkedő lap hecelődéseitől és rágalmaiktól, 60.000 lelet utalt ki egy összegben a megbízott urnak. Legközelebb egyellen szó sem esett a Grupajul Român vasuti szállítási vállalat „kártevény” rendszeréről.

A Porunca Vremii, amint az ilyenkor illik — tagadja a 60.000 lelet, állítása szerint a levélpapírt kicsempészíték a kiadóhivatalból és ráhamisították az aláírást. (Oh mily ártatlan, megható történet). A Credința azonban tovább üti a vasat és pállalja a következők mezejeket.

Míg a megharcolt vállalat, hogy elkezdje a további kellemetlenkedéseket és hogy végre csend legyen előkelő intézete körül, ugyancsak úgy nyilatkozott, hogy nem fizetett semmit a Porunca Vreminek. Az ügy bármennyire is bonyolultnak tűnik, nagyon egyszerű és világos. A sok cáfolat csak a Credința leleplezéseit erősíti meg.

Egyébként is ez ügylátszik bevezetett módszere a „Porunca-Vremii”-nek, míg egy oldalon a legnagyobb demagógiával maszlagolja antiszemita jelszavakkal olvasóit, másrésztől megzsarolja az előkelő zsidó vállalatokat. Így rendkívül élesen támadja a „Cágero” nevű bucurestii ismert zsidó céget és annak vezérigazgatóját, a Váradról elszármazott Grosz Jenőt is, aki nagyserű felkészültsége és judiciuma által vette meg alapját ezen előkelő vállalatnak. A „Credința” levélmásolatot követi, amelyet a „Porunca-Vremii” a Cágerohoz előfizelési díja és támogatása érdekében intézett. Az antiszemitizmusra uszító lap természetesen ezt is hamisnak deklarálja, mert más-kép képtelen lenne olvasóit továbbra is hazugságokkal félrevezetni...

A Porunca Vremii-nek azonban kár olyan nagyon heveskedni és tagadni. Senki sem lepődött meg és senki sem háborodott fel a Credința leleplezésein. A Porunca Vremii és a hozzá hasonló brutális lapocskák „céljaival” és „ideologiai törekvéseivel” már akkor tisztában van mindenki, mielőtt az első példányok még elhagyták volna a sajtót. Az ilyen zsarolási epizódok csak épen igazolják a feltevéseket és méltóan illeszkedik be az antiszemitizmus nemzetközi irányának futó szalagjába...

— Eljegyzés. Weisz Elza, Veresmart (Magyarország) és Goldenberg Ernő, Szatmár, folyó hó 9-én Antwerpenben eljegyezték egymást. (M. K. E. H.)

ZSIDÓ HUMOR

ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Max Liebermann humora

A Tel Avivben megjelenő „Haarec” napilap közli a nagy művész 87. születésnapja alkalmából a következő kedves apróságokat:

— Ha valakitől „Liebermann-életet” hallok — mondta a mester —, először végighallgatom, ha jól csattan, akkor elismerem, hogy tőlem való, ha nem, akkor egyvzertlen letagadom.

Egyszer szóbakerült egy béna művész, aki egyik kezével csodálatosan tudott játszani, mire Max Liebermann megjegyezte:

— Mi van ezen csodálnivaló? Én sokszor hallottam asszonyokat énekelni, akiknek semmi hangjuk sem volt.

Egyszer elhívták egy futurista kiállítás megtekintésére. Mire Liebermann mosolyogva felelt:

— Nem, nem megyek. Félek, hogy tetszeni fognak azok a képek.

Liebermann egyszer portrét festett Sauerbruck orvosprofesszorról, aki sokat szerepelt legutóbb is Hindenburg bejegyzésével kapcsolatban. A mester megígérte, hogy három ülés alatt elkészül a képpel. De már a heledik ülésnél tartottak, s a portré még mindig nem lett kész. A professzor türelmellenkedett. Mire Liebermann így szólt:

— Ha Ön téved az Ön művészetében, professzor ur, akkor az illető elköli a világból és senki sem szól róla többé egy szót se. De ha én tévedek művészetemben, az én tévedésem ott fog légni a falon évszázadokon át.

Mikor tavaly kitört Németországban a faji örület, egy nagy műkritikus meglátogatta Liebermannt és vizsgálni kezdte, hogy a művész személye működésével és művelével egymaga vagy megnyugtatás a német zsidóságnak ezekben az örült időkben. Max Liebermann így felelt:

— Tudod, barátom, mihez hasonló ez? Egy heidoklóhoz, aki meghaltnál készült és meghült és náthát kapott és orvost hívnak, hogy gyógyítsa meg a náthától...

Hogy hívták Mózeszt?

A Biblia szerint tudvalevőleg a Fárád leánya — akit mellesleg megjegyezve Baltiának hívtak — adta neki a „Moseh” nevet (a „híhuzni” ige héber nevéből, ezzel a megokolással: „ki min hámajim mesit-hihu”, „mert a vízből huztam ki”). De mi volt a neve eredetileg? Apja Amrárn így hívta: „Chéber”, anyja Jochebed így hívta: „Jekuthiel”, a testvére Mirjám így hívta: „Jethed”, fivéréi így hívták: „Abi”, nagypája így hívta: „Abi Szochi”, Israel népe így hívta: „Semájá ben Netánél” vagy „Tobijá” vagy „Semájá” vagy „Szoftá”, végül az egyiptomiak így hívták: „Moniosz”. (Gedáljéhu ben Jechéj: Salsleth Háktbbáia)

Csak előlről rabbi

A negytekintélyű rabbi pénteken estefelé a templomha igyekszik. Reb Mendele mögötte megy és abban a hitben, hogy egyik barátja megy előtte jól háibarágja. A rabbi megfordul, mire Reb Mendele ijedten rebegi:

— Bocssáson meg, oh rabbi, nem tudtam, hogy ön az.

— Nem baj. — szólt a rabbi szeliden — hátulról nem vagyok rabbi.

A rabbi kérdése

Egy fiatal borotválarcu ember beállt a rabbihoz tanácsért. A rabbi tetőtől talpig körülnézi előbb a fiatalembert és aztán felteszi neki a kérdést:

— Mondja barátom Kohén avagy Lévi maga? Ez meghökkenve a szokatlan kérdésen, kérdéssel válaszol:

— Mi jut eszébe Rebbe lében, hogy eziránt érdeklődik, mert én sem Kohén, sem Lévi nem vagyok.

— Azért kérdeztem, teteli a rabbi nyugodtan, mert hiszruélnak (zsidónak) nem néz ki.

Németországban rebesgetik

— Mi a paradox?

— Ha valaki békéről beszél és Hitlernek hívják?

— Melyik nő az, aki után a férj vágyakozik?

— Az ánya nagymama!

Nem hallja meg az anyám

Egy zsidónő temetőlátogatásra érkezik és felkéri a Sameszt, hogy mondja el a „Kál mólét” anyja sírja felett.

Amint a Samesz belekezd az imába, a zsidónő félbeszakítja és mondja neki:

— Hangosabban uram, mert az én megboldogult anyám süket volt.

A válasz

Rabbi: Huszonöt esztendőig együtt lakott feleségével és most válni akar?

Zsidó: Igen rabbiám, maga csodálkozik, hogy birtam ki olyan hosszú ideig egy ilyen szörnyelggel?

Hála az Égnek

Mendl: Hogyan mennek az üzletek Zálmenkám?

Zálmen: Hála az Égnek, szomszédom sem árul semmit.

A szó értéke

Áron: Mi van veled Slajme, miért nem fizeted meg a váltódat?

Slajme: Nálam a szó többet ér, mint a váltó.

Áron: Mit értesz ezalatt?

Slajme: Egyszer azt gondoltam, hogy nem fizetek, akkor nem is fizetek.